

Izjava, izvezena ponedeljek, vsek dan zjutraj. Uredništvo: ulica
Asiškiga št. 20, I. nadstropje. Dopolnje se pošiljajo uredništvo.
pisma se ne sprejemajo, rokopisi ne vračajo. — Odgovori
Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarne Edinost. Tisk tiskarne Edinost.
Pisane za mesec L. 7. — 3 mesece L. 19.50. — Leto L. 31. —
za inozemstvo mesečno 5 hr. več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent.
emrta, zahvale, poslanice in vabila po L. —, oglasi denarnih zavodov
po L. 2. — Mail oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po L. 2. — Oglasi,
naročnine in reklamacije se pošiljajo takojčno uprav. Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Pavlaški Asiškiga št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Naša šolska beda pred evropsko javnostjo

Včeraj smo priobčili okrožnico nekaterih tržaških učnih ravnateljev, s katero se svojevolično odpravljajo s tista drobtinica pouka v materinem jeziku, ki jo je dopustila proslula Gentilejeva šolska reforma s takojmenovanimi dodatnimi urami. Ta okrožnica je tako gorostasna, da bi se nam morala zdeti naravnost neverjetna, če ne bi živeli v razmerah, ob katerih je možna tudi vsaka neverjetnost.

S to neverjetnostjo se bavi tudi neki dopisnik "Landsmanna", s ozirom na to zadovno odredbo šolskega ravnatelja v Meranu.

Ta odredba ureja nemški pouk v dodatnih urah tako-le: 1) dve pol-uri nemški razgovori, 2) dve pol-uri objektivno citiranje. "Lezione oggettiva" je rečeno doslovno.

Če v pripombah dopisnika mislimo namesto besed "nemci" in "nemško" "slovenski" in "slovensko", veljajo njegova izjava tudi za nas in se glasijo:

"Priznati moram, da prav za prav ne razumem, kaj naj pomeni to. Posebno še, ko čitam še določbo o odredbi, da se ne sme rabiti nobena knjiga! Ta določba odreja: dve pol-uri v pisanju s latinskimi črkami in dve pol-uri zabavno duševno zaposlovanje. Tudi tu sledi izrecna pripomba, da se pouk mora vsiliti brez rabe kakšnega posebnega besedila.

No, kaj se morejo ubogi otroci naučiti od takega čudnega jezikovnega pouka? Ne učijo se slovenskih črk, radi česar ne bodo mogli nikdar čitati kakšne slovenske knjige. Tudi se ne učijo slovenskega pisanja, ker je ta pouk izrecno prepovedan. Ne učijo se urejane slovnice. Potemtakem jim zgrajba slovenskega jezika ostane za vedno španska vas. Ne učijo se nikakega spisa, ker to sploh ni predvideno. Edino, kar se uči po tem učnem načrtu, je nekoliko slovenskega razgovora in nekoliko slovenskega — igranja!

Slovenske matere naj si torej nalože še to težko žrtve, da bodo same poučevale svoje otroke v slovenskem pisanju in citanju!

"Der Landsmann" pa ugotavlja še slučaj, ki kriči do neba in ki nam govori, na kakše kulturne gorostasnosti in neverjetnosti moramo biti se pripravljati. Navaja namreč konkretne slučaje, ko so prišli v vas otročiči, šli v šolsko poslopje ter izjavili, da jim je naloženo dolžnost ogledati si šolo! Poizvedovali so, kakšni zemljevidi so na razpolago, je-li kraljeva slika pravilno razobešana in ali se pouk vsi v italijanskem jeziku?

Človeku se sicer mora zdeti absolutno izjuzičeno, da bi bilo otročnikom naloženo nadzorovanje šol; saj je menda ni kulturne države, kjer bi bila taka kulturna naloga poverjena otročnikom. Šola menda ni podrejena varnostnemu zakonu in je bila, kolikor je nam znano, vsaj dosedaj izven delokroga otročnikov. Otročniki so se vendar šole učili na obljeno nalog. Ali so ga res dobili? To je usodno in mučno vprašanje. Prvi pogoj javne varnosti je vendar v tem, da ima prebivalstvo zaupanje do otročnikov. Toda otročniki kot šolski nadzorniki, — to menda ni uredba, ki bi vzbujala v prebivalstvu tako zaupanje.

Šolske razmere, kakor so se začele razvijati med drugorodnim prebivalstvom v naši državi, dozorevajo res v kulturno in pedagoško gorostasnost, v stanje, ki ni v čast kulturni državi.

Toda oni, ki pripravljajo tako gorostasnost in so odgovorni zanj, naj bi — če jim je ugled države res pri srcu — ne prezirali dejstva, da ni le prizadeto drugorodno prebivalstvo globoko užaljeno in skrajno vznemirjeno, marveč da tudi inozemstvo postaja pozorno na to našo šolsko sužerijo. Nedavno se je razvilo — kakor smo omenili že nedavno temu — v velikem in uglednem angleškem listu "Manchester Guardian" živo prerkanje med nekim odličnim angleškim učenjakom in nekim njegovim italijanskim kolegom z ozirom na politiko italijanske vlade napram neitalijanskim državljanom. Anglež Mr. C. H. Herford, profesor angleške literature na vseučilišču v Manchesteru, je opozarjal, kako je Italija zasedbo sedaj priključenih jo ozemelj pospremila z obljubo, da bo drugorodnemu prebivalstvu zagotovljena popolna svoboda pouka in pravica njegovega jezika v vseh upravnih uradih in kako so politiki Tittoni, Giolitti, Luzzatti in drugi ponovili to obljubo. Sledili pa so poizkusi za raznarodovanje tega prebivalstva, sistematičnega raznarodovanja šolstva in državne uprave. To prebivalstvo ne more niti razpolagati s svojim posvetom brez predhodnega dovoljenja prefekta. To da so zavratni poizkusi, da bi posest tega prebivalstva prešla v italijanske roke.

Najhuje gorje — pravi angleški učenjak — je v tem, da prizadeto prebivalstvo nima nikake nade, da bi se odpravila ta krivica. Vendar pa niso s tem izgubili pravice do zahteva, da jih čuje Evropa. S tem, da je bilo enostavno anektirano, ne postaja ta njegova pravica manjša, marveč še večja.

Ta pravična kritika angleškega učenjaka je silno udarila na živce italijanskega profesorja Rebora. Poslal je tudi on listu "Manchester Guardian" pismo, s katerim je hotel razveljaviti izjavo Herfordovo. Pokazal pa je le resnice, da se taka na-

silna politika ne da braniti z dostojnimi razlogi in brez potajevanja resnice. Po njegovem mnenju je zavzemanje za tako maloštevilne manjšine — nerazumljiva sentimentalnost! Trdi, da manjšinsko prebivalstvo uživa popolno svobodo pouka ter da ima svoje šole! Sklicuje se — po znanih zgledih — na postopanje Čehoslovake z Nemci. Ta da je pogotična tri milijone Nemcev. Trdi, da se nahajajo močne italijanske občine v Dalmaciji in na Hrvaškem! (Te trditve kažejo, da profesor Rebora obiluje pač na drznosti v trditvah, da pa nima nikakega spoštovanja do resnice. Čehi niso »pogotični« niti enega samega Nemca in ga ne morejo zezato, ker imajo obilico vsakovrstnega šolstva in popolno možnost uveljavljanja v parlamentu in v javnem političnem življenju. »Močne italijanske občine« pa ne najdete v Dalmaciji, tudi če bi jih iskali z lučjo o belem dnevu, kamo-li na — Hrvaškem. To sklicevanje na Čehoslovako, Dalmacijo in Hrvaško kaže le zadrego prof. Rebora glede veljavnih argumentov v obrambo politike proti drugorodnim manjšinam v naši državi. S takim potajevanjem resnice in označanjem dejstev — kakor je n. pr. trditve, da drugorodne manjšine uživajo popolno svobodo pouka — prihaja profesor Rebora seveda z lahka do zaključka, da so italijanske odredbe, ob katerih se izpodtika angleški učenjak, lahko razumljivi in pravični koraki.

Le človek, ki je brez vsakih pomislekov, more trditi, kar trdi profesor Rebora: če bi se Italijani ne bili stalno branili, bi bila vsa soverna Italija v zadnjih petdesetih letih — v času torej, ko je bila vsa severna Italija združena s svojo nacionalno državo — popolnoma pomemčena. Tako gorostasno trditve izreka brez rdečice v obrazu profesor, mož, pri katerem bi si smeli domnevati vsaj nekoliko kulture glave in srca, spoštovanja pred resnico.

Kako svobodo pouka in koliko šolstva imamo, mu govori s porazno jasnostjo okrožnica, ki smo jo priobčili včeraj. Domnevali smo si pa, da je ta okrožnica le produkt svojevoličnosti podrejenih organov. Po dejstvu, da se podobne odredbe izdajajo tudi v nemškem Poldžiju, pa nas sila k domnevi, da jim je prišel migljaj od druge, višje strani. Seveda pod roko, ker se vendar nekoliko zavedajo, kako bi jih kompromitirala odgovornost za take kulturne gorostasnosti!

Na tako obrambo politike raznarodovanja ni bil angleškemu učenjaku odgovor težak. Opozarja italijanskega profesorja, da ni Italija prav nič obžalovala angleške »sentimentalnosti«, dokler se je zanimala za zatiranje Italijani! Kar so obžalovali angleški prijatelji Italije, je bilo le dejstvo, da isti Italijani, ki so tako glasno zahtevali iredento, ustvarjajo sedaj avstrijsko in slovensko iredento. Mussolini je — pravi angleški učenjak — dobro preskrbel za to, da Jugoslovani ne morejo tako poslopati z italijanskimi manjšinami, kakor postopajo Italijani s slovenskimi. Če pravi Rebora, da imajo Nemci in Slovani v Italiji svoje šole, je pa resnica — ravno nasprotno, ker imajo šole z Italijani kot učitelji, ki niti ne poznajo nemškega, oziroma slovenskega jezika in ki so ravno zato dobili ta mesta. Herford zaključuje: Anglija apelira na Italijo Mussolinija in Italijo Mazzinijali!

Reforma volilnega zakona

On. Zimolo za takojšnje izplačilo vojne odškodnine — Proračun 1925-26 v ravnovesju — On. Mussolini predložil načrt za reformo volilnega zakona

RIM, 20. Na dopoldanski seji se je nadaljevala razprava o proračunu finančnega ministarstva. Med drugimi poslanci je nastopil tudi on. Zimolo, ki je predložil naslednjo resolucijo: Zbornica poziva vlado, da podviza ugotovitev in likvidacijo vojne odškodnine s tem, da postavi uradnikom kotikor močnega krakat rok za likvidacijo vojne odškodnine. On. Zimolo obžaluje, da je bilo odpravljeno ministristvo za osvobodjene kraje, ker se je to zgodilo na veliko škodo vojnih oškodovancev.

Na popoldanski seji je finančni minister De Stefani v dolgem govoru zagovarjal svojo finančno politiko, predvsem pa reforme davčnega sistema. Pri tem je javil, da bo proračun 1925-26 izkazoval prebitok 178 milijonov lir. Po govoru finančnega ministra se je razprava o finančni politiki zaključila.

Nato je ministrski predsednik on. Mussolini predložil zakonski načrt, ki izpreminja nekatere določbe volilnega zakona od 31. dec. 1923. Zahteva, da pričnejo odbori s proučevanjem načrta dne 3. januarja; istega dne naj se zopet sestane zbornica. Predlog je bil sprejet.

Seja senata

Sam. Nuvoconi predlaga zvišanje pokojnin državnim upokojencem

RIM, 20. Seja se je pričela ob 15. Po prečitanih zapisnikih zadnje seje je bilo izvoljeno zastopstvo senata, ki se poda h kralju, da mu izrazi novoletna voščila v imenu senata. Nuvoconi predlaga, da vlada čimprej zviša pokojnine starim državnim uradnikom, ki živijo sprito sedanjih gospodarstvih nepravil v največji bedi. Minister narodnega gospodarstva odgovarja, da vlada proučuje z vso vneto ta problem in ga bo tudi rešila v zadovoljstvo upokojenih uradnikov. Seja se zaključila ob 21. uri.

Napad na novinarje v Carrari

Več novinarjev pretepenih po fašistih v hotelu

CARRARA, 20. V mestu vlada še vedno veliko razburjenje radi napada na novinarje, ki so ga izvršili fašisti v noči med četrtkom in petkom. O dogodku, ki je izzval odziv tudi v poslanski zbornici, so znane danes naslednje podrobnosti:

Ko se je v četrtke razširila vest, da je nehala stavka, ki jo je vodila fašistiška sindikalna organizacija, so se podali dopisniki listov "Corriere della Sera", "Stampa", "Lavoro", "Nuovo Giornale" in "Mondo" v sedež fašistiške sindikalne organizacije, da bi poizvedeli, ali je vest resnična. Medtem ko se je tajnik fašistiškega sindikata prijazno pogovarjal s časnikarji, jih je drugi uradni sprejel z naslednjimi besedami: »Gospodje bi bili boljše napravili, ako bi po tistih lažeh, ki so jih poročali o stavki, takoj zapustili Carraro«. Ko so ga časnikarji zavrnili, da bi se bile te laži lahko zanimale, ako so se dogodki drugače odigrali, je ta odgovoril: »Zanimali jih bomo s palicami«.

In res, grožnja se je tudi izvršila naslednjega dne. Novinarji so se nastanili v hotelu "Grand Hotel". Policija je dala zastražiti telefon, ki so ga rabili časnikarji za poročanje svojim listom, ker se je ba la kakšnega napada s strani fašistov. Ob 23.30 sta prišla v hotel, kjer so bili zbrani novinarji, dopisniki listov "Mondo" in "Lavoro", ter javila, da jih je zalezovala četa fašistov. Par minut nato je vdrl v hotel kakih 10 oboroženih fašistov ter navali na novinarje in jih s palicami pretepla. Bolj in manj so bili pretepeni novinarji: Ansaldo, Sproveri, Ceriani, Soave in Ambrogio. Nekateri novinarji so se za barikadirali v sobe. Kipar Isoppi je tedaj dal dva strela iz revolverja, da bi alarmiral ljudi. Nesreča je hotela, da je ranil Cerianija v nogo. Fašisti so med tem zbežali.

Napad na novinarje, ki so le vestno vršili svojo dolžnost, da so poročali točno o poteku stavke, je vzbudil med meščanstvom veliko ogorčenje.

Novinar pretepen

BRESCIA, 20. V Cargnanu del Garda je bil sinoči novinar rag. Carlo Manzoni, dopisnik popularnega lista "Il Cittadino" v Bresciji, pretepen v neki kavarni ob Bortola Castellini, bivšega izrednega občinskega komisarja v Cargnanu. Povod k temu je dal neki članek o upravljanju občine Cargnano, katerega je baje napisal imenovani Manzoni.

«Europa Orientale» o Čehoslovaki

RIM, 20. Zadnji zvezek revije "L'Europa Orientale" (št. 8—11 od avgusta do novembra 1924) je posvečen čehoslovaki republiki. Vsebuje več študij o današnjem političnem in socialnem položaju, o znatstvu itd. v čehoslovaki državi, od katerih bi bilo za omeniti spise čehoslovakega poslanika v Rimu Kybala, Gianninija, En gliša in Loewenbacha.

Božične počitnice listov

RIM, 20. O priliki božičnih praznikov se je v smislu delovne pogodbe sklenilo med zastopniki izdajateljev listov in črkostavcev, da bodo opoldanski in večerni listi izšli v sredo, 24. t. m. in da bodo potem izšli zopet redno v petek, 26. t. m.; jutranji dnevnik bodo izšli v petek, 26. t. m.

Zunanje politični položaj Čehoslovake

Ekspozé ministra Beneša

PRAGA, 20. Tekom zasedanja komisije za zunanje stvari je dr. Beneš izjavil, da se bodo v kratkem obnovila pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Belgijo. Ter izjavil, da so odnosi med Grčijo in Čehoslovako dobri. S Poljsko se je sklenilo, da se bodo rešila razna politična vprašanja s posebnimi pogajanj. Drugače pa da so gospodarski odnosi s to državo izvršni.

Nadalje je Beneš zatrdil, da je trgovinska pogodba z Ogrsko velikega pomena za obe državi, posebno pa da bo ta pogodba zboljšala gospodarski položaj Slovaske.

Minister Beneš se je tudi izrazil, da nima ničesar proti vzpostavitvi diplomatskih odnosov z Rusijo, za katero da je po njegovem mnenju prišel pravi čas. Vprašanje ugodnega trenutka pa odvisi od volje vlade večine. Priznanje »de jure« sovjetske Rusije bo vezano na pogoj, da se soveti ne bodo vmešavali v notranje zadeve Čehoslovake in da se v notranjosti ne bo skušala delati nikake boljševiške propagande. Na zaključku je Beneš še izjavil, da bodo francosko-angleški dogovor in ženevski zapisnik ali kak drug garancijski pakt imeli vedno isto vrednost, ako bodo prišli do udejevitve.

Čehoslovaki industrija

PRAGA, 20. Po poročilu, ki ga je podal glavni tajnik zveze praških industrijalcev, izhaja, da se je položaj čehoslovake industrije precej zboljšal v tekočem letu; brezposelnost je občutno padla in številno poslujočih podjetij raste. Vendar ni mogote še reči, da se je doseglo predvno stanje, in mnogo truda bo še treba za doseg tega cilja.

Prebitok trgovske bilance Čehoslovake, ki je znašal v prvih desetih mesecih leta 1923. 1926 milijonov Kč, je padel v isti dobi tekočega leta na 620 milijonov. Tega stalnega nadnosa se se bo mogote ubla-

viti z omejitvami uvoza, ampak bo treba dati izvozu večjega razmaha.

Cehoslovaka bo morala slediti zgledu drugih držav, ki mislijo v predvidevanju borb, ki se napovedujejo na mednarodnih tržiščih, znižati nabavne cene, ker se hoče na ta način zvišati kupna moč odjemalcev in priti do normalne produkcije v industriji in do znižanja brezposelnosti.

Nemška kriza na mrtvi točki

Nalog načelniku socialistov?

BERLIN, 20. Vprašanje sestavitve nove vlade se ni zganilo včeraj niti za korak naprej. Po zavrnitvi mandata za sestavo nove vlade s strani Stresemanna je predsednik republike pooblastil Marxa, da naj prične pogajanja s posameznimi strankami ter tako poizkusi sestaviti po možnosti kako koalicio.

Ne gre tu za uradni nalog za sestavo vlade, ampak kakorekoč le za zasebno pooblastilo, ki ne veže nikogar in katerega svrha je proučiti dane možnosti za sestavo življenja zmogne vlade. Pa tudi Marx ni na svojih pogajanjih dosegel nikakega uspeha.

Nepopustljivo zadržanje ljudske stranke ovira sestavitve toliko takozvane velike koalicije, kakor je na poti povrnitvi k taki koaliciji, kakoršna je vladala doslej v Nemčiji. Z druge strani pa ne gre prepustiti ljudsko stranko njeni usodi, ker ne bi bilo mogoče priti s tremi strankami samimi in sicer s centrom, demokrati in s socialisti, t. j. s takozvano weimarsko koalicio, do močne večine.

Parlamentarna skupina socialistov je imela danes sestanek, na katerem je bila sprejeta sledeča resolucija:

»Socialistična skupina v državnem zboru izraza mnenje, da je treba nastopiti proti formaciji bloka meščanskih strank in to iz ozirov notranje kakor zunanje politike, ter smatra — upoštevajoč zadržanje ljudske stranke — povrnitvi k weimarski koaliciji za edino izhodišče iz sedanje krize«.

Seveda je ta nastop socialistov vzbudil veliko pozornost. Neglede na dejstvo, da bi vlada na taki podlagi najbrže ne dobila večine v zbornici, so se demokrati proti taki koaliciji, ker nočejo, da bi se ljudovci, ki so vendar povzročili sedanje krizo, oprostil odgovornosti sodelovanja v vladi.

Sinoči se je kancelar Marx podal k predsedniku republike ter mu sporočil, da so njegovi naporji za rešitev krize ostali brezuspešni. Marx je tudi vrnil Ebertu mandat za sestavo nove vlade in mu razložil, da je potreba rešitve krize nujna, v kolikor smatra za neumestno ostati še nadalje na čelu vlade »in statu dimissionis«, ki je ostala na svojem mestu za upravljanje tekočih poslov.

Po teh dogodkih prevladuje prepričanje, da bo Ebert poveril načelniku socialistične stranke Hermannu Muellerju mandat z nalogom, da prouči možnosti za sestavo takozvane weimarske koalicije.

Hannoverski zlodej obsojen na smrt

radi štirindvajsetih umorov

BERLIN, 20. Razsodba proti Haarmannu morilcu štirindvajsetih otrok je bila razglašena včeraj. Psihijater Schulz, ki je proučeval zločinca v preiskovalnem zaporu, je izjavil, da ne more priznati v njem umobolnosti. »Haarmann« — je rekel — »ima izredno dober spomin, ni inteligenten, pa tudi ni ubog na duhu; je zelo ambiciozen«. Profesorju Schulzu je rekel Haarmann nekega dne: »Sedaj sem vendar postal slaven mož. Ves svet govori o meni«. Drugkrat je izrazil željo, da bi se na njegovem nagrobnem spomeniku omenilo, da »počiva tu veliki činec Haarmann, mož, ki je dosegel rekord v umorih«. Prosil je, da se ga ne bi obesilo na trgu, kjer prodajajo zelenjavo, ker da bi prišlo tja preveč ljudi; želi, da bi videl v zadnjem trenutku svojega življenja je izbrano občinstvo, novinarje, povablence, le boljše ljudi.

Za zadnjo željo, ki se skuša izpolniti obsojencu na smrt, je rekel Haarmann, da si bo izbral škodolice kave, ciaro in kos siru iz Harza. Potem da bo imel kratek govor ter stopil na morišče brez pomoči krvnikov. Prepričan je, da pojde v nebesa, kjer da že počiva njegova mati.

V svojem obtožilnem govoru je državni pravdnik proglasil krivdo Haarmanna v šestindvajsetih slučajih ter zahteval zato šestindvajsetkratno obsodbo na smrt. Haarmann je na poziv, da naj govori, prosi, da naj se ga raje obsodi na smrt, kakor da bi se ga hotelo internirati v norišnici. Prosil je tudi milosti za svojega pomagača Gransa.

Vendar pa je bil tudi ta poslednji obsojen na smrt na vešalih.

Zedinjene države gradijo nove ladje

Nad sto milijonov dolarjev za nove pomorske zgradbe

LONDON, 20. Reuterjev dopisni urad dobiva iz Washingtona naslednje: Poslanec Britton, ki pripada komisiji za pomorske zadeve, je predložil zbornici zakonski načrt, na podlagi katerega se zviša kredit za pomorske zgradbe v znesku 101.400.000 dolarjev. S tem si hočejo Zedinjene države zgraditi ono število ladij, ki jih izkazuje sedanja Anglija.

Odgoditev angleškega parlamenta

LONDON, 21. Parlament se je odgodil do 1. februarja 1925.

Za naše ceste!

Naše ceste propadajo. Stanje, v katerem se nahajajo po vojni ta neobhodna gospodarska prometna občila, vpije po pomoči. Vprašanje poprave in rednega vzdrževanja cest vseh vrst je eno najvažnejših gospodarskih vprašanj, od katerega nagle in izdatne rešitve je odvisen redni gospodarski razvoj cele naše dežele. Priznavamo, da trpijo v tem oziru tudi stare pokrajine, toda položaj v novih pokrajinah je nerazmerno bolj težaven in resen, kar se tiče cest, ker je v naših krajih razsajala leta in leta vojna vihra, ki je uprnostila tudi vse naše ceste. In to ne samo ob frontni črti, temveč tudi globoko v deželo na obeh straneh bivše fronte.

Naš poslanec dr. Wilfan je bil vsled tega tolmáč najgloblji želji in težnji vsega našega ljudstva, ko je naslovil pred dnevi na ministrstvo za javna dela vprašanje, v katerem je z vso resnostjo opozoril vlado na težki položaj, v katerem se nahaja naše ljudstvo vsled pomankljivega vzdrževanja cest v naši deželi.

Odgovor ministrstva za javna dela se glasi:

»Kar se tiče vzdrževanja navadnih cest, je po veljavnih določbah omejena skrb države (s prispevanjem 50% stroškov) samo na vzdrževanje cest I. razreda, ki jih vsebuje seznam, priložen h kr. odloku od 15. novembra 1923., št. 2506. Ceste, ki jih omenja vprašujoči poslanec in katere so bile pod bivšo Avstrijo deželne ceste, pa ne spadajo v prvi razred, radi česar ni država pooblašena, da bi skrbela za njih vzdrževanje. Priznavajoč pa važnost nekdajšnjih deželnih cest novih pokrajin za premet in v skrb za njih porabnost, je država določila že z zakonom od 23. maja 1924. znesek 2.500.000 lir, od katerega naj se dovoli novim pokrajinam reden in enkratni prispevek v višini 50% za vzdrževanje omenjenih cest. Od tega zneska je bil dovoljen že v juniju Istri in milijon lir. Vlada pa bo brez drugega upoštevala tudi to, na kar jo je opozoril vprašujoči poslanec, ter bo temu primerno izdala nadaljne ukrepe, v kolikor bo to mogoče«.

Izjave francoske vlade o sovjetskem veleposlanstvu v Parizu

PARIZ, 20. Poročilo sovjetskega veleposlanstva zanikuje vesti nekega ruskega lista v Parizu, da bo Krasin v kratkem odpoval v Moskvo. Sovjetsko poročilo dodaja, da Krasin nima nikakega namena sedaj zapustiti Pariz. Veleposlanik ZSSR se poda v Moskvo šele koncem januarja, da poroča vladi o svojem delovanju. K tem vestem pripominja list "Matin", da so bili pregovori, ki so se do sedaj vršili med Krasinom in Demonizem, zadovoljivi. Z druge strani ugotavlja francoska vlada, da se je sovjetska propaganda globoko ukoreninila ne le v Franciji, temveč tudi v kolonijah. Osobje ruskega veleposlanika v Parizu je sestavljeno iz propagandistov, a nikakor iz diplomatskih uradnikov.

Nove injekcije proti malariji

NEW-YORK, 20. Dr. G. Hooper iz Tampica v Mehiku je izvršil z velikim uspehom poskuse najhitrejšega zdravljenja malarije s pomočjo injekcij s posebno zmesjo živega srebra, ki se imenuje Mercurrocrom.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, 19. dec. 1924.

Reško in jadransko vprašanje — Albanski dogodki — Volilni boj — Proti Radiću — Južna Srbija — Džemzet — Izstop poslanca Savčića iz demokratske stranke — Padanje analabizma v Jugoslaviji

Volilni boj obvladuje skoraj popolnoma jugoslovansko javnost in vsa druga vprašanja so potisnjena daleč v ozadje. Tako je ostalo potovanje zunanje ministra dr. Nincića v Rim v jugoslovanski javnosti skoraj neopazeno, pa čeprav je bilo to potovanje v zvezi z važnim reškim in jadranskim vprašanjem in čeprav se je vršilo v času, ko ustvarjajo krvavi dogodki v Albaniji novo politiko te nemirne jugoslovanske sosedice.

Vendar pa so ti zunanje politični dogodki tako važni, da se jih ne bi smelo niti sredi volilnega boja prezreti in zato naj na kratko omenim vsaj njihove najbolj markantne momente. V reškem vprašanju je sporazum skoraj nedosegljiv. Italija hoče dvigniti Reko in dokazati, da more Reka, kljub temu da je bila iztrgana svojemu zaledju, upesovati, Jugoslavija pa hoče dvigniti Sušak in Bakar in tako podati nasprotni dokaz. Da bi bilo mogoče to skoraj nepremostljivo nasprotje odpraviti, je treba pač silno veliko dobre volje in sicer na obeh straneh. Na jugoslovanski strani je bilo veliko dobre volje in če bi bilo le količjak mogoče, bi dr. Nincić sigurno ustregel Mussoliniju, čeprav je zunanji minister samo v volilni vladi! Toda ravno na italijanski strani je bilo premalo dobre volje. Jugoslovani bomo vedno sodili italijansko dobro voljo po tem, kakor se postopa z našimi narodnimi brati v Italiji. Ravno v zadnjem času pa smo slišali, da so bile v Julijaki krajini prepovedane vse slovenske predstave. Res je, da je bila ta prepoved dvignjena, toda ostalo je nezaupanje in to je glavna ovira vsakemu sporazumu. Če bi mi videli, da se z našimi brati v Italiji postopa dobro, potem tudi ne bi imeli nobenega vzroka, da ne bi Italiji kolikor je mogoče ugodili, ker bi spoznali, da je italijanski narod resnično prijateljsko

razpoloženo proti nam. Če pa vidimo, da se naše brate preganja samo zato, ker so naše krvi in čeprav zvesto izpolnjujejo vse svoje državljanske dolžnosti, potem moramo reči, da Italija naš narod sovraži in da varujemo svojo kožo najbolje s tem, če smo nezaupljivi in do skrajnosti previdni. Italijanski narod slovi po svojih dobrih političnih in diplomatskih znanjih, da je ravno to najbolj priproste rešitve noče videti noben italijanski politik. V interesu miru in res prijateljskega sožitja obseh narodov, katere vežejo tako mnoge skupne gospodarske zadeve, je, da krene italijanska politika na drugo pot, da pokaze svojo dobro voljo. In tedaj bo rešeno ne samo reško, temveč vse jadransko vprašanje.

Naj bo to enkrat povdano tudi v jugoslovenskem pismu!

Vlada gospoda Fan Noli je proglasila po svetu, da je Jugoslavija povzročila zadnje krvave dogodke v Albaniji. Očitek Fan Noli je lažniv in nezmišeln. Jugoslavija se le preobrova zaveda, da nima nobene sile se vmešavati v albanske homotije, zakaj Jugoslavija ve, da pride slej ali prej čas, ko bo Albanija sama spoznala, da se morajo balkanski narodi medsebojno podpirati in si ustvariti močno zajednico. Zakaj je tako bodo obvarovani pred izkoriščanjem tujega kapitala in le tako bodo v stanu razviti vse svoje sile in dvigniti svojo deželo. Kakor hitro pa bi se Jugoslavija vmešavala v albanske razmere, bi bilo preprečeno, da bi pridobila balkanska ideja v Albaniji pristašev in zato se Jugoslavija nikdar ne bo vmešavala v albanske dogodke in zato bo Jugoslavija vedno ona država, ki bo branila in čuvala neodvisnost Albanije.

Res pa je, da je jugoslovenska javnost s svojimi simpatijami na strani Ahmed-beg Zogë. To pa je naravno. Ahmed-beg Zogë je pristaš politike, ki jo je zastopal pokojni Essad paša. Ta pa je bil odločen pristaš balkanske politike in v svetovni vojni je odločno stal na strani zapadnih velesil in se izkazal kot velik in zanesljiv prijatelj Srbov. Bilo bi nesrečno več ko čudno, če bi Jugoslaveni bili za nasprotnike Essad paše.

Ampak zaenkrat nas zmanja politika ne briga in danes obvladuje jugoslovensko javnost samo eno vprašanje: kdo bo zmagal v sedanjih volitvah. Na to vprašanje vseh vprašanih pa seveda ni mogoče podati točnega in objektivnega odgovora, temveč naj si ga stori vsak sam, kakor so pač njegove simpatije.

Ena glavnih nalag sedanjih volitev je, da se zlomi sila Radića, kot najbolj vidnega predstavnika federativne misli. Kakor vse kaže, bo ta naloga vsaj deloma izvedena in danes čutijo že radićevci, da se je njihov položaj znatno poslabšal in da je Radićeva zvezda že davno prekorajčila zenit.

Pri lanskih volitvah je nastopil Radić kot edini predstavnik Hrvatov. Letos se to Radiću ne bo več posrečilo, čeprav je Hrv. Zajednica popolnoma pred njim kapitulirala. Pred vsem je nastal v njegovih lastnih vrstah nevaren nasprotnik in akcija poslanca Lovrečkovića zavzema za Radića že nevarne dimenzije. Najbolj se to vidi iz glasila Radićeve stranke. Nič manj ko trije članki in cela vrsta notic je posvečenih Lovrečkoviću v zadnji številki «Slobođnega doma», dočim je vodstvo HRSS še pred kratkim Lovrečkovića popolnoma omalovaževalo. Radićevci uvidevajo torej, da postaja Lovrečković nevaren in da je treba na njegova odkrita odgovorjati. In to je nad vse značilno. Kakor kak bog je vladal na Hrvatskem še pred kratkim Radić in med kmeti se je že govorilo, da Bog v nebesih, Radić pa na zemlji. Kdor si je upal le najmanjši očitek na naslov Radića, ta je bil pogubljen in Radiću ni bilo treba nastopiti proti njemu s polemiko, temveč samo z obsodbo. Danes se je to temeljito izpremenilo. Lovrečković se s svojimi odkritimi omaj avtoriteto Radića in danes se sme tudi tega nekronanega vladarja Hrvatske kritikovati. In zato so za Lovrečkovića pridno oglašajo drugi in zadnji «Slobođni dom» objavlja nove nasprotne g. Radića. So to poslanci dr. Adžija, dr. Ortnar, Jakičević, Bartolović, Mija Martinović, Franjo Vrtar in dr. Rudolf Horvat. Ti poslanci niso hoteli odstopiti svojih dnevnih za Pripičevce palačo in zato pravi Radić, da ne morejo biti več poslanci. Toda jasno je, da ni to edini vzrok. Če bi ti poslanci se sledili čez drn in strn Radićevi brezglavi politiki, potem bi tudi Radić zamišljal in molčal, kakor je molčal dosedaj. Toda ti poslanci se pridružujejo Lovrečkoviću akciji in samo zato jih je zadel Radićev anatema.

In za Lovrečkovića se oglašajo drugi nasprotniki. Predvsem frankovci, ki v demagogiji prekašajo celo Radića in ki mislijo, da je sedaj prišel njihov trenutek. Pod predstvom Karla pl. Hrvoja so imeli frankovci preteklo nedeljo svoj dobro obiskani zbor. Zlasti udeležba z dežele je bila dobra. Na tem zboru je dejal predsednik Hrvoj, da se položaj za stranko zelo ugodno razvija in da so mogoči za stranko pri volitvah dobri uspehi. Politično poročilo je podal dr. Aleksander Horvat. Frankovci zahtevajo popolno državno samostojnost Hrvatske. Enotna fronta Hrvatov se je ponesrečila in sicer vsled Radića, ki sploh ni odgovoril na povabilo frankovcev, da se udeležijo skupne seje. Na zboru se je ostro govorilo proti Radiću in končno je bilo sklenjeno, da nastopijo frankovci pri volitvah samostojno. Jasno je, da njihov uspeh ne bo bogzna kako velik, toda še bolj jasno je, da bo v škodo Radića.

Proti Radiću pa so se oglašili tudi Slovaki, ki so pri prejšnjih volitvah skoraj celotno volili Radića. Glasilo Slovačkov «Narodna Jednota» piše, da ne morejo Slovaki glasovati za Radića ker je ta postal komunist in vstopil v tretjo internacionalo.

Končno nastopijo proti Radiću še hrvatski klerikanci, ki so se v opoziciji precej popravili in ki imajo zlasti v Bosni dobre izgleda.

Na vseh koncih in krajih vstajajo torej resni nasprotniki Radića in vsi imajo vse polno veljavnih argumentov proti Radićevi politiki in njegovim političnim skokom. Kakor da bi se iz vsega sveta norčeval, taka je bila nekoč Radićeva politika. Toda vsaka reč ima svoj konec in tudi demagogija izgubi sčasoma privlačno silo. In danes se pričenja obračun in Radićeva baharija, da si bo priboril v volitvah sto ali še več mandatov, spada že med bajke. Radićeva ofenziva je danes ustavljena in Radić mora preiti v defenzivo. S tem pa seveda ni rečeno, da ne bi Radić sedaj še dobil večine hrvatskih mandatov. Prelom ljudskega mišljenja se ne izvrši naenkrat. Toda danes niti ne gre za to, ali dobi Radić večino hrvatskih glasov ali ne. Danes gre le za to, če dobi Radić le mandate manj. Če se to zgodi, potem je dokazano, da njegova zvezda ugaša in potem je jasno, da bodo že prihodnje volitve pomenele polom za Radića.

Za izid volilnega boja je največje važnosti Južna Srbija. More se s precejšnjo gotovostjo reči, da v prečasnih krajih in v Šumadiji ne bodo prinesle volitve posebnih izprememb. Popolnoma negotovo pa je odločitev Južne Srbije. Južna Srbija voli 42 poslancev in ti bodo jeziček na tehtnici.

Džemiet je popolnoma stopil na stran opozicije in si zato nakopal težko jezo vlade. Bodi pripomnjeno, da je džemiet popolnoma monarhistična stranka in je bilo to v resoluciji džemietkega kongresa tudi izrecno naglašeno. Ali ni čudno, da so Turki in Arnavti za jugoslovenskega kralja, dočim bi se hoteli nekateri Slovenci in Hrvati igrati z republikanstvom?

Iz demokratske stranke je izstopil poslanec Savčić, eden prvih beograjskih kapitalistov. Njegov izstop ni posebne politične važnosti in po njegovi lastni izjavi si bodo demokrati v moravskem okraju, kjer je bil Savčić določen v dveh okrajih za kandidata, vseeno priborili vsaj dva mandata.

Končno še eno razveseljivo stvar, ki se pa seveda ne tiče volitev. To je boj proti analfabetizmu. Letos je bilo prirejenih v Srbiji nič manj ko 200 analfabetičnih tečajev. Posebno razveseljivo je, da se je prosvetne akcije udeležila v največji meri tudi vojska. Tečajji so bili zelo uspešni in je padlo število analfabetov za polovico. Najstarejši dijak je bil star 37 let. Da je bilo delo analfabetičnih tečajev bolj uspešno, so bile razpisane nagrade. Vsak učitelj je dobil za vsakega civilista, katerega je naučil pisati in brati, 50 dinarjev, za vsakega vojskega pa 40 Din. Računa se, da bo analfabetizem v desetih letih padel od 70 odstotkov na 30, kar je pač velik uspeh. Analfabeti bodo ostali torej le stari ljudje, ki se ne morejo več učiti. Istočasno pa se je tudi skrbelo za razširjenje knjige. Skoraj v vsakem polku je osnovana posebna knjižnica. Nekateri polki pa so že tako napredovali, da imajo že posamezne čete svoje knjižnice. Pa tudi ministrstvo prosvete je storilo svojo dolžnost in v Srbiji je bilo ustanovljenih že 1600 knjižnic. Tako napredujemo tudi v kulturnem oziru in zato imajo prav optimisti in zato smemo z zaupanjem gledati v bodočnost Jugoslavije.

O. P.

Uvedba akordnega dela in borba proti kvarenju jezika v Sovjetski Rusiji

Dve vprašanji ste zbudili v poslednjem času posebno veliko zanimanje v ruski javnosti. Je to uvedba akordnega dela in boj proti kvarenju ruskega jezika. Ruski tisk je pričel vsestransko propagando za uvedbo akordnega dela, proti kateremu se je v početku revolucije odločno borila ravnoista javnost, ki se sedaj zanj poteguje. Povratek akordnega dela, pišejo ruski listi, je neobhodno potreben, da se ukrepi narodno in industrijsko gospodarstvo. Akordno delo stopnjuje zanimanje za produkcijo pri slehernem delavcu ter mu izpopolnjuje kvalifikacijo in tehnično spretnost. V propagandi za akordno delo se ruski listi sklicujejo na Lenina, ki je leta 1918. rekel sledeče: «Potrebno bi bilo, da se vprašanje akordnega dela in nadur vsestransko prouči ter praktično izvede».

S sovjetskim režimom so se pričele v uradnem poslovanju in tudi v vsakdanjem običevanju uvajati brezčestne kratice, ki vedno bolj pačijo ruski jezik. Ta manjša sovjetske mode je izzvala močno reakcijo. List «Rabotaja Gazeta» je te dni objavil do sedaj še nepoznan Leninov članek pod naslovom: «Čas je, da se prične odločen boj proti kvarenju ruskega jezika». Lenin pravi tako-le: «Mi strašno kvarimo ruski jezik. Vanj vlačimo brez potrebe tuje izraze, ki jih večkrat napakno uporabljamo. Ta stvar se mora korenito popraviti». Modra raznih ruskih kratic, ki jih posamezni uradi vedno bolj širijo v ruski javnosti, je izzvala med priprostim narodom pravo zmešnjavo. Ter sovjetski modernosti se ne roga le inozemstvo, temveč tudi ogromna večina ruskega naroda.

Posebni poštni nabiralniki. Za božične pošte in v njeni podružnici na Piazza della Borsa posebni nabiralniki, katerih naj se postužeje občinstvo v lastnem interesu in v interesu poštne službe pri odpošiljanju razglednic in vizitk, da ne obremenijo navadnih poštastih nabiralnikov, ki so določeni za drugo korespondenco.

DNEVNE VESTI

Pojasnilo

Na pokrajinskem obnem zboru našega političnega društva «Edinost», dne 7. t. m. sem poročal med drugim o mojem pogovoru z gosp. duhovnikom Štekom glede našega šolskega vprašanja, tekoma katerega mi je imenovan gospod reknel, da naše šolsko vprašanje ni aktualno in da goriško politično društvo «Edinost» z našim sploh ne več imeti nobenih stikov.

Gosp. duhovnik Štek piše v svojem «Malem listu» od 12. t. m., ki sem ga šele danes dobil slučajno v roke, da so te moje trditve goje izmišljotine.

Ni prvokrat, da gospod duhovnik Štek taj svoje besede. Zato se temu njegovemu obnašanju ne čudim. Če bi hotel slediti navadam, ki so se žalilob udomačile v naših časopisnih polemikah, bi žalitev gospoda duhovnika Šteka, ki mi jo povzroča s tem, da trdi, da jaz nisem govoril resnice, enostavno zavrnil, češ da nisem jaz tisti, ki ne govori resnice, temveč on. S prav lahko vestjo bi mogel to napraviti. Pa jaz tega ne storim. Žaliti svojega bližnjega, to ni delo omikanege človeka. Rad ga prepuštam gospodu Šteku. Tudi je žaljenje izliv strasti; krščanska vera pa uči, da moramo strasti miriti. Dobro bi bilo, ko bi gospod duhovnik Štek ta nauk ne samo učil, ampak ga tudi izpolnjeval.

Končno pa, kaj naj narod poreče, če se bomo ljudje, ki pripadamo tako imenitnim stanovom, kakor sta duhovniški in odvetniški, katerima pripadava g. Štek in jaz, med seboj žalili, in še javno po časopisu? Obžalujem, da gospod duhovnik Štek s tako lahkoto postavlja pred javnostjo in laž moje besede. Ako bi ga jaz posnemal, in sploh, ako bi mi vsi drugi proti drugemu tako postopali, ali se ne bi to pravilo, podirati moralo ljudstva, podirati vero naroda v njegovo izobraženo sloje? In jaz se vprašam, ali je res ravno gospod duhovnik Štek poklican, da on, kot duhovnik, podira moralo med ljudstvom?

Vprašanja, kdo govori resnico in kdo ne, ali jaz, ki trdim belo, ali gospod duhovnik Štek, ki trdi črno, ne more razsoditi noben sodnik. Pri pogovoru ni bilo priči. Ampak jaz znam, da gospod duhovnik Štek zna in se zaveda, da sem jaz govoril na našem obnem zboru resnico, in da on, ko to zanika, ne govori resnice. In sedaj se jaz vprašam, a kakim obrazom ta človek gre med svet, ne da bi se bal, da ga dočete od ene ali druge strani pravična kazen. S kako korajžjo stopa ta človek kot duhovnik vsaki dan pred Bogu, ne da bi ga grizla v dno njegove duše vest, ker je storil krivico svojemu bližnjemu?!

Ako gospod duhovnik Štek taj, da bi bile moje besede resnične, sem prepričan, da je v stanu tajiti, da ga je njegova mati rodila.

Take metode morajo nehati. Lahko je razumeti, da če ne moremo skupaj, gremo narazen. Toda poštenje mora biti podlaga vsakemu našemu delu. Tudi delu gospoda duhovnika Šteka. Če gospod duhovnik Štek o tem še ni prepričan, se bo še moral prepričati.

Trst, 20. dec. 1924.

Dr. Ivan Marija Čok.

Poslanec Giunta na pozorišču

Kako pravilno smo sodili včeraj, ko smo rekli, da je poslanska zbornica v Rimu z odklonitvijo demisijske poslanca Giunte storila usodno pogreško, potrjuje dogodek v predvčerajšnji seji zbornice. Predsednik je prijavil zbornici pismo poslanca Giunte, v katerem sporoča, da se zahvaljuje za manifestacije v seji minule srede, da pa vendar vtraja pri svoji demisiji. Po živahni razpravi, v katero je poseglo več govornikov, je zbornica sprejela demisijo!

Zanimivo vprašanje je sedaj, kako je tako iznenada prišlo do take spremembe v presojanju zahtev državnega pravdnika v Milanu, da zbornica dovoli sodno postopanje proti rečenemu poslancu? Včeraj se nam ni zdelo verjetno, da bi večina, ki je tako brezpozno izrekla svojo politično solidarnost s podpredsednikom Giunto, prišla do pravilnega spoznanja, da odklonitev demisijske spričo take obtožbe ni v interesu ugleda zbornice, pa tudi v osebnem interesu gospoda Giunte.

Po predvčerajšnjem glasovanju za sprejem demisijske bi se zdelo, da smo vendar krivo sodili. Po našem uverjenju pa je ta domneva kriva. Mi si domnevamo namreč, da večina sama v svoji sedanjih razpoloženosti, ni prišla do takega pravilnega spoznanja, marveč da je priistila nanje neka višja sila, ki so ji stopile pred oko nedogledne posledice, če bi se kratkoma solidizirala s poslancom Giunto, predno je razčiščena njegova zadeva in sodno dokazana krivostnost obtožbe, naperjene proti njemu. Ta višja sila je pač spoznala nevarnosti za

ugled zbornice, nje večine in tudi za položaj vade. Zato je po našem mnenju ta višja sila odredila, naj večina glasuje za sprejem demisijske.

Da ta naša domneva ni brez podlage, kaže že n. pr. incident med razpravo med ministrskim predsednikom Mussolinijem in fašistovskim govornikom Bianchijem. Bianchi je menil, da je imela odklonitev demisijske svoj političen pomen in je dostavil, da večina ne more, ne da bi se izneverila sama sebi, preklicati svojega glasovanja. Noben političen dogodek da ni prišel vmes, ki bi zahteval drugače glasovanje.

Po tej izjavi Bianchija je ministrski predsednik planil kviku («scattando», pravi poročilo) ter zaklical govorniku: «Pristavite, da boste glasovali disciplinirano. To je vaša dolžna dolžnost».

Poslanec Bianchi je bil za hip osepjen. Potem pa je izjavil: «Vi veste, da sem discipliniran do vsake žrtve. Pogoltnil sem že mnogo grenkih grizljav, in če hočete, on. Mussolini, pogoltnem tudi to!»

Incident govori dovolj jasno, da je bila volja Mussolinija, da zbornica sprejme demisijsko podpredsednika Giunta. Istotako se bržkone ne motimo, če si domnevamo, da tudi Giunta ni pisal goriomenjenega pisma brez sporazuma Mussolinija, marveč po volji tega poslednjega.

Zbornica je sicer popravila svojo pogreško, ki jo je storila z odklonitvijo demisijske, toda vsi razumni ljudje morajo soglašati v sodbi, da ni povečala vere v svojo resnost. Kajti razlogi, ki so jo prisilili, da je vendar sprejela to demisijsko, so obstajali tudi tedaj, ko jo je odklonila kratkih par dni poprej. Dnevi, ko se je bavila z zadevo podpredsednika Giunta, niso bili srečni za zbornico, ker je najprej politično solidarnost postavila nad pravico in dolžno skrb za ugled zbornice in je šele potem, ko jo je višja sila, kateri ne more odrekati pokorščine, prisilila v to, da je popravila svojo zmoto.

Za „Našo deco“

Tretje leto je, odkar je «Šolsko društvo» pridelo o priliki praznika «Nedolžnih otrok» zbirko za vzdrževanje slovenske zasebne šole v Trstu in otroških vrtcev. Široi Juliske Krajine se je naše ljudstvo odzvalo in prihitelo «Šol. društvu» požrtvovalno na pomoč. Tisoči otrok, katerim nudijo društvo duševno in telesno hrano, bodo ohranili te dobrotneke v hvaležnem in neizbrisnem spominu.

Klic po pomoči za «Našo deco» se bo ponavljal vedno, a osebno vsako leto na dan «Nedolžnih otrok». Zato je «Šolsko društvo» razposlalo tudi letos pole v svrhu nabiranja darov. Naj bi ne bilo Slovana v Juljski Krajini, ki bi ne bil član tega prekoristnega društva. Naj nas pri tem ne loči nobena politična in ne osebna strast. Vsi, brez izjeme pokažimo, da se zavedamo svoje svete dolžnosti in da bomo to, kar smo podedovali, izročili našim otrokom!

Toplo priporočamo onim, ki so prejeli pole, naj jih ne zavrejo, temveč uporabijo v ta namen vsako priliko kakor: božične praznike, Silvestrov večer, novo leto itd.

Ako bi se kdaj raz odzval našemu vabilu in ni prejel pole, prosimo, da javi svoj naslov uradu «Šolskega društva» v Trstu, ul. S. Francesco 20, I.

Na delo torej vsi, komur je bodočnost našega naroda pri srcu. kajti v mladni je naš up in naša bodočnost!

— Urnik trgovin. Kakor vsako leto bodo vse trgovine v sredo, na božično vilijo, odprte do 22. ure. V četrtek, na božični praznik, ostanejo vse razprodajalne zaprte. V petek, na Štefanovo, bodo trgovine odprte le do 13.

Iz urada polit. društva «Edinost» v Trstu

Tržaški odbor:
E. S. - Dutovlje, J. Erbis - Trst, I. vd. Germek - Trst, M. vd. Kerpan - Trst, A. L. - Cerovlje: Vsem je priznana pokojnina ampak do izplačevanja bo treba še nekaj časa potpeti, ker se je radi ogromne množice nakazanih pokojnin delo po raznih uradih tako nagrmadilo, da je nemogoče odposlati v kratkem času vsa nakazila.

J. Cah - Trst: Zdi se, da ni vseh potrebnih elementov za doseg vojne pokojnine. Vsekakor je na naše posredovanje zadeva v pretresu. Izid vam bo neposredno sporočen.

I. H. - Idrija: Zdi se, da izid zdravniške preiskave za Vas ne bo ugoden. Čakajte obvestila.

A. F. - Tržič: Manjkajo nekatere listine, ki so bile zahtevane od tamonjšnih oblastev.

J. Kobolj - Trst: Je bil ponovno zahtevan zapisnik Vše zdravniške ugotovitve.

Vše zdravniške ugotovitve.

M. Z. - Bazovica: V Vašem interesu je potrebno, da pridete v naš urad.

Tajništvo.

Društvene vesti

ZADNJA PONOVI TE MADAME BONI-VARD.

Danes popoldne ob 3.30 ponovi Sentijskoba «Citalnica» zadnjič to velekomično komedijo. Kdor zadnjič pri nabiti dvorani ni prišel do prostora in kdor se hoče spet enkrat pošteno nasmejati, ta pride k tej predstavi. Igro režira g. Marij Sila, ki igra tudi glavno vlogo. Naslovna vloga je v rokah g. Silove. Poleg teh

igrajo drugi dobri igralci iz našega prejšnjega gledališča. Določena je zanašale tako zgodnja ura, da bo dana možnost, da se predstave udeležijo tudi okoliščani. — Predprodaja vstopnic od 10-13 v dvorani DKD pri Sv. Jakobu.

Premijera Niccodemijskega «Scampola».

Nocoj ob 8. uri zvečer pojde čez Sentijskobaški oder duhovita Niccodemijska trojeanka «Scampolo». Dejanje je prenapolnjeno z veselimimi dvotipi in s fino duhovitostjo in je obenem tako živahno in zabavno, da se igra povsod pri natlačnih dvoranah. V glavnih vlogah igra g. Terčič in žena Hrovatinova. V ostalih večjih vlogah igrajo še g. Stepančičeva in Pregarčeva in g. Gvardjančič. Igro režira A. Širok. Predprodaja vstopnic v dvorani od 10-13.

Podružnica Šolskega društva v Slednju.

Božičnica. Naši mali in nedolžni otroci Vas vlijudno vabijo, da pridete na prvi božični praznik, dne 25. t. m., ob 4. uri popoldne v dvorano g. Pengračiča pri Sv. Anji (ex Subietta), kjer Vas bodo s svojimi skromnimi močmi in z zlatim srečjem razvedrili z naslednjim sporedom: 1) Prvi sneg, deklaracija; 2) Na ledu, deklaracija; 3) Vse mine, deklaracija; 4) Zima, deklaracija; 5) Sirota na materinem grobu, prizor; 6) Dobročni Tanček, prizor; 7) Kuharica, prizor; 8) Beseda sladka domovina, prizor; 9) Pastirji v Betlehemu, prizor; 10) Jaslice, deklaracija in živa sila. — Pričakujemo številne udeležbe tudi iz mesta, ker potrebe vrta so velike. — Odbor.

— Dijaška Matica opozarja ponovno, da je rok za vlaganje prošelj za redne podpore že zdavnaj (31. avg. t. l.) potekel. Ker so razpoložljiva sredstva že razdeljena, se naproša, naj se za sedaj ne vlagajo nove prošnje ne za redne ne za izredne podpore.

— M.D.P. - Trst priredi danes, 21. t. m., izlet v bližino okolice. Zbirališče ob 13. pri Sv. Jakobu.

— Kolaši, danes ob 15.30 točno pevška vaja.

— Tajnik.

— M.D.P. - Trst. Jutri ob 20.30 dramatične vaje za trojeansko veseligrro «Poslednji mož» v dvorani.

— Knjižnica v Rojani. Pod spretnim vodstvom Mladinskega društva «Zarja». Dobila je nove in najraznovrstnejše knjige od društva «Prosveta». — Knjižnica posluje vsako nedeljo od 10. ure doro. v prostorih pri et. «Maria Louga», kjer se proti neznanim odškodnini posojuje knjige. Se vedno se vpisujejo novi člani.

— XXI. redni občni zbor Čitalnice pri Sv. Jakobu se vrši danes ob 10. dop. v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blaginjskega. 4. Poročilo gospodarskega. 5. Poročilo knjižničarja. 6. Poročilo raznih odevkov. 7. Poročilo pregledovalcev računov. 8. Volitev novega odbora. 9. Služajnosti.

Odbor.

— Z. M. D. Pozivam vse odbornike, namestnike in revizorje v torek na sejo. Predsednik.

SPORT

— «Zarja» - Rojan. Zbirališče nogometašev 1. cete z rezervami točno ob 13. uri pri rojanskobkih obokih. — S. K.

— Jutri, točno ob 19.30, redne dramatične vaje. — Načelnik.

Radi praznika se prenese redni društveni sestanek na torek, 23. t. m., ob 20. uri. — Odb.

— Nogometna tekma. Na igrišču S. D. «Val» na Trsteniku se bo vršla danes ob 14. uri nogometna tekma med prvima četama sportnega društva «Impavida» in mlad. društva «Zarja» - Rojan. Ker bo nudila ta tekma mnogo zanimivosti, se je bodo sportniki udeležili v obilnem številu. Prost prost. Nabirali se bodo prostovoljni prispevki.

— Opatija. J. S. K. Orient. Sušak - S. K.

Olymp. Opatija 5:0 (3:0). U nedelju dne 14. 12. imao je priliko naš domači klub, da se ogleda za primorskim prvakom i pobednikom dvaju vodećih momčadi II. divizije talij. prvenstva C. S. Dolo iz Venecije i C. S. Gloria iz Rijeke. Prvog uspjelo mu potući sa 5:1, drugog sa 6:1. Zadnju prijateljsku utakmicu sa Gradjanskim iz Zagreba izgubio je sa neznačnim rezultatom 3:2.

Znatijelja, koja je vladala u publici vidi deti domači klub u susretu sa jakom momčadi J. S. K. Orient, prevršila je mjeru i bilo je na stotinu komentara.

Domaći nastupili su u svojoj potpunosti postavi u borbu sa kompletnim Orientom. Ispocetka opazalo se na domaćim da imadu malo treme, te je njihovom neodlučnosti shvatio Orient i polucio već u 2 min. prvi goal. Olympijski se iza toga nalaze i započne krasna posve otvorena igra, u vrlo živom tempu. Pod kraj poluvremena padaju još dva goala. U drugom poluvremenu povisuju gosti score sa još 2 goala.

Gosti nam pružije rijedki užitak i možemo punim pravom reći, da je to bila jedna od najljepših i najinteresantnijih utakmica, koje smo ovdje gledali. Domaćim moramo čestitati, što su se tako junatki držali, pokazali su nam što njesmo vjerovali veliku ustrajnost, požrtvovnost i krasnu igru.

zil sobarici opravilo, ki je bilo znajo velike važnosti. On je moral po opravkih v Ossory in med njegovo odsotnostjo, naj si pusti razkazati vse dele hiše, da bo vedela, kam jo kličejo različni zvoncei. Gospa Drake, ali pa če ta nima časa, kakšna druga dekla ji bo vse razkazala.

Gospa Drake je bila v resnici z drugim delom zaposlena, ko se je Magdalena zgledala pri njej, zato ji je rekla naj gre k prvi deklji. Toda tudi prva dekla je rekla, da nima časa in ji rekla naj se obrne do katere druge. Ostale dekle so vse enoglasno in ne posebno vlnudno izjavile, da nimajo časa, toda stari Mazej, ki nima nobenega dela na tem božjem svetu, in ki dobro pokna vso hišo, naj ji razkaže prostore. Magdalena je ubogala s pritaženo jezo ta migljaj. Njena su unija je ni varila, vse dekle so bile v resnici nezaupne napram njej.

Pat do starega Mazeja je našla bolj surovem in hripavem glasu starega veterana kakor pa po navodih dekle. Makey je namreč nedelje prepeval neko pomorsko pesem. V majhni sobi nad zadnjim dvoriščem je sedel Mazej ter razljal svoj ladjski model. Brutus in Kasius sta ležala poleg ognja in prebavala, na eni steni je visel lord Nelson narišan s pričetimi, na drugi pa podoba zadnje ladje admiralja Bartram.

Pat do starega Mazeja je našla bolj surovem in hripavem glasu starega veterana kakor pa po navodih dekle. Makey je namreč nedelje prepeval neko pomorsko pesem. V majhni sobi nad zadnjim dvoriščem je sedel Mazej ter razljal svoj ladjski model. Brutus in Kasius sta ležala poleg ognja in prebavala, na eni steni je visel lord Nelson narišan s pričetimi, na drugi pa podoba zadnje ladje admiralja Bartram.

Pat do starega Mazeja je našla bolj surovem in hripavem glasu starega veterana kakor pa po navodih dekle. Makey je namreč nedelje prepeval neko pomorsko pesem. V majhni sobi nad zadnjim dvoriščem je sedel Mazej ter razljal svoj ladjski model. Brutus in Kasius sta ležala poleg ognja in prebavala, na eni steni je visel lord Nelson narišan s pričetimi, na drugi pa podoba zadnje ladje admiralja Bartram.

Pat do starega Mazeja je našla bolj surovem in hripavem glasu starega veterana kakor pa po navodih dekle. Makey je namreč nedelje prepeval neko pomorsko pesem. V majhni sobi nad zadnjim dvoriščem je sedel Mazej ter razljal svoj ladjski model. Brutus in Kasius sta ležala poleg ognja in prebavala, na eni steni je visel lord Nelson narišan s pričetimi, na drugi pa podoba zadnje ladje admiralja Bartram.

Pat do starega Mazeja je našla bolj surovem in hripavem glasu starega veterana kakor pa po navodih dekle. Makey je namreč nedelje prepeval neko pomorsko pesem. V majhni sobi nad zadnjim dvoriščem je sedel Mazej ter razljal svoj ladjski model. Brutus in Kasius sta ležala poleg ognja in prebavala, na eni steni je visel lord Nelson narišan s pričetimi, na drugi pa podoba zadnje ladje admiralja Bartram.

Pat do starega Mazeja je našla bolj surovem in hripavem glasu starega veterana kakor pa po navodih dekle. Makey je namreč nedelje prepeval neko pomorsko pesem. V majhni sobi nad zadnjim dvoriščem je sedel Mazej ter razljal svoj ladjski model. Brutus in Kasius sta ležala poleg ognja in prebavala, na eni steni je visel lord Nelson narišan s pričetimi, na drugi pa podoba zadnje ladje admiralja Bartram.

Pat do starega Mazeja je našla bolj surovem in hripavem glasu starega veterana kakor pa po navodih dekle. Makey je namreč ned

Uzevši u obzir rezultate, koje je Orient postigao sa jakim momčadima, postignuti rezultat domaće momčadi vrlo častan.

Iz tržaškega življenja

— V znamenju karbolne kisline in lizola. Adijo za vedno! S temi besedami je vzel slovo od svoje zaročenke 23-letni elektrotehnik Marcel D'Udine, stanujoč v ul. Manzoni št. 4, to je sinovi in njeni navzočnosti nastavljal k istom stekleniku s karbolno kislino. Zaročenka, 21-letna Marija L., stanujoča pri Sv. M. Magd. sp. št. 683, kjer se je odigral ta dogodek, ni je sicer izgrala usodno steklenico, vendar je D'Udine izpil par krepkih požirkov strupa. Sedaj leži mladenič v mestni bolnišnici in se bori s smrtjo. Njegovemu obupnemu činu je bil vzrok huda nevrastenja.

— Potrti radi prepira z lastnico javne hiše v ul. S. Filippo št. 5, je 23-letna Alba Marangon, stanujoča v neki javni hiši v isti ulici, sinoči okoli 21. ure izpila nekoliko lizola. Zdravnik rešilne postaje ji je izpral želodec, nato jo je dal prepeljati v mestno bolnišnico. Njeno stanje ni nevarno.

— Poskusen samomor umobolnega mladeniča. 20-letni Alojzij Cimprich, stanujoč v Rojanu-Skorklja Sv. Peter št. 4, je bil že od mladih nog slaboumen, tako da ga domači niso mogli nikoli pustiti brez nadzorstva. Menda se je rešev zavedal svoje nesreče in je najbrže že del časa koval mračni naklep, da konča z življenjem, kajti večerj popoldne, ko se je nahajal s svojim 3-letnim bratcem v spalnici, je nenadoma odprl okno ter skočil iz višine prvega nadstropja na dvorišče, kjer je obležal z zdrobljeno črepijo. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je smrtno nevarno.

— Smrtonosna opeka. Težka nesreča, ki ga bo najbrže stela življenje, je doletela večerj popoldne 42-letnega zidarskega podajalca L. Conventino, stanujočega v ulici Rigutti št. 37. Mož je bil zaposlen pri gradbi neke hiše v Kolonji; okoli 16. ure je mešal malto pod ogrobdem, ko mu je nenadoma padla na glavo opeka, ki je najbrže zdrknila iz rok kakemu zidarju na ogrobdju; zadela ga je s tako silo, da mu je prešla črepijo. Po prvi pomoči, ki mu je podal zdravnik rešilne postaje, je bil nesrečni mož prepeljan v mestno bolnišnico, a je malo upanja, da bo okrevl.

Krvoločno dejanje težaka

V prepiru ustrelil starca.

V gostilni Antona Del Bello v ulici Salita Promontorio št. 2, sta se nahajala večerj med drugimi gosti tudi dva po delavsko oblečena moža, eden že siv starček, drugi še mlad. Sedela sta pri mizi ter se živahno pogovarjala. Po njunem razgovoru je bilo sodeči, da hoče mlajši mož zvedeti od starca nekaj, česar mu pa ta ni hotel povedati. Pogovor se je kmalu razvil v ostro prerekanje. Nenadoma je mlajši mož vzrojl, s postavljen grozeč proti starcu ter ježno zavpil: »Bos govoril, ali ne sicer...?« Starček je mirno, a odločno odgovoril: »Ne bom govoril.« Na te besede je mlajši mož naglo potegnil revolver, ga nameril na starca ter ustrelil. Starček je bolešno zajčkal, se opotekel in se zgrudil s krvavim obrazom; krogla ga je zadela v glavo. V zmešnjavi, ki je nastala v gostilni radi nepričakovane dogodka, je mlajši mož naglo skočil na ulico ter izginil.

Na lice mesta poklicani zdravnik rešilne postaje je dožgal, da je rana smrtonosna, kar je krogla prodrla v možgane. Zato je dal ranjenca nemudoma prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelku. Toda prizadevanja zdravnikov, da bi mu oteili življenje, je bilo zaman, kajti nesrečni starček, ki je bil medtem spoznan za 70-letnega težaka Karla Depiera, stanujočega v zagati Corte št. 4, se je že boril s smrtjo in ob 18. uri je naposled podlegel rani, ne da bi prišel k zavesti.

Poveljnik policijskega komisarijata v ulici Sanità, ki je bil takoj obveščen o dogodku, je dal skrbno zasledovati morilca. Policijski agenti so se lotili v svo vsemu zasledovanju in to pot so imeli srečo, kajti okoli 18. ure so iztaknili morilca, 36-letnega težaka Eugena Olivu, stanujočega v zagati S. Tecla št. 4, v neki gostilni blizu cerkve sv. Antona novega. Mož je bil pijan in je brez obotavljanja priznal krivico. Na policijskem komisarijatu v ulici Sanità, kamor so ga odvedli, je bil Olivu takoj zasiljan, a radi pijanosti ga ni bilo mogoče pripraviti do tega, da bi govoril. Radi tega niso še znani vzroki krvavega dogodka. Dognano je, da je bil Olivu pri prekanju z nesrečnim starcem še trezen; opil se je šele pozneje. Danes bo mož ponovno zaslišan.

Vesti z Goriškega

Zveza prosvetnih društev

Tiho in v skromnem obsegu je ta naša matica prosvetnih društev na Goriškem začela svoje življenje, in ravno tako tiho, toda z nemurno vztrajnostjo raste, se utrjuje in širila svoje blažile delo po vsem Goriškem. V združenju je moč, to je resnica, ki opravičuje in daje življene naši krepki prosvetni ustanovi. Osamljeno društvo, bodisi na vasi ali v trgu, mestu, je izpostavljen vsem slučajnim, majhnim zaprekam: vaški prepirci, trenutno razpoloženje za društveno delo, pomanjkanje primerne snovi za prireditve, pomanjkanje pevovodij, režiserjev, predavateljev, sredstev za knjižnico, protivno zadržanje najbližjih oblasti itd. Vsaka taka majhna ovirica je lahko ugasnila, četudi semintje le začamo, šibko življenje osamljenega društva. Nadvse potrebna je bila tedaj združitev vseh slabotnih, osamljenih, da si osnujejo krepko osrednjo matico, ki bi jim nudila vsestransko pomoč. Ta misel je zato, čisto razumljivo, našla najprej razumevanje med elabesimi društvi, toda danes je že zmagala skoro splošno, ker se je izkazala nje sila koristnost.

Cela vrsta prosvetnih in socialnih tečajev, šesttedenski damatisti, ki je dvignil prireditve goriškega »Dramskega društva« na pravo umetniško višino, vsakoletni tečaji »Adrije«, nepregledne vrste prireditev, predavanj, na deželi in v mestu, vrsta novosnovanih društev, knjižnic, posredovanj pred oblastmi itd., pričajo o tem tihiem, nemurnem delu.

Opažamo pa, da je bila prevelika naša skromnost škodljiva, ker nam ni dovoljevala, da bi o vsakem našem delu točno poučevali javnost, kot so to nekateri delali v naravnost kričavi obliki. Zato se z današnjim dnem odprli v našem dnevniku stalen predalec, ki bo opravičal to, do sedaj zamujeno delo. Tudi je naše delo že davno tako naraslo, da je za poročanje potrebno, da je zbrano v skupnem predalu.

Ob tej priliki moramo ugotoviti neko nadvse žalostno dejstvo, da naši strankarji celo na tem polju ne morejo zadržati svojega škodljivega razorevanja. S svojo brezvestno agitacijo si

prizadevajo, da iztrgajo poedina društva iz okrilja svoje matice, brez ozira na to, koliko škodo utrpe pri tem, ali da celo propadejo, počasi hirajo. Zato je Zveza prosvetnih društev dosedaj krepko napredovala, a bo čedalje krepkeje, ob strani svoje krepke sestre »Prosvete« v Trstu ter Zveze sportnih in telovadnih društev.

KONCERT ZBORA UCITELJSKE ZVEZE V GORICI

V soboto, 27. t. m., priredi učiteljski zbor pod vodstvom Srečka Kumarija koncert s sledečim novim programom: Grazio Vecchi: Matetto; Janko Ravnik: Poljska pesem; Emil Adamič: Molitev pastirčkov; Anton Lajovic: Kroparji. — Emil Adamič: Narodne pesmi po napetih iz Kokošarjeve zbirke; Anton Lajovic: Lan; Stjepan Mokranjac: Kozar; Anton Lajovic: Zlato v Blatni vasi — Odmor. — Emil Adamič: Belokranjske svatovske pesmi; Stjepan Mokranjac: X. rukovet z Ohridskih jezer (Biljana); — Ker nastopi učiteljski zbor po tolikem času s popolnoma novim programom, vlada za ta koncert veliko zanimanje. Koncert se bo vršil v Trgovskem domu ob 8. uri zvečer. Predprodaja vstopnic bo v Narodni in Katoliški knjigarni.

— Srpenica. Bralno društvo »Stol« - Srpenica ima danes, 21. t. m., ob 3. popoldne, svoj redni občni zbor. Vabljeni so vsi člani in prijatelji, da se ga kolikor mogoče v obilnem številu udeležijo. — Odbor.

Anica Lutman

Stanko Logar

poročena

769

Štandrez — 20. XII. 1924 — Ajdovščina

Naša zavarovalnica

„UNION“

Je največja svetovna zavarovalnica
Dejniški kapital Fr. 20. Milijonov, zav.
kapital v veljavi čez 70. Milijardov Fr.
Ustanovljena 1828.

Generalni zastopnik

AVGUST RAVNIK - GORICA

Corso V. E. 28, I.

— Zastopniki se še sprejemajo. —

Mali oglasi

HISA v vpeljeno trgovino, s popolnim inventarjem, na glavni cesti lepe vasi, se prodaja radi prisiljene selitve. Cena L. 22.000. Naslov pri upravnistvu. 1636

TRI emancipirane, mlade gospodične, želijo dopisovanja z inteligentnimi gospodi. Pisati pod Vera, Nada, Ljuba Znidarič, poštnoletne-barriera vecchia. 1645

AVTOMOBIL, dva prostora, 10 HP, zadnji model, električni uč, porabi 5 litrov, taksa L. 300, se prodaja. Sisljan, poštni predal 233, Trst. 1646

TRTE, sadna drevesa, cepljena. Konkurenčne cene. Ivan Forčič, Preserje - Komen. Zaloga: gostilna Gorana, Rojan. 1647

STANOVANJE prazno, s prodajalno sadja, zelenjave, vsakovrstnega vina, marsale, kruha in slaščic, se takoj prodaja s koncesijo. Naslov pri upravnistvu. 1648

BABICA, izkušena, sprejema noseče na dom. Ulica Chiozza 50, pritičje. 1649

28-LETEN delavec, lepe zunanosti, bi se rad seznanil s gospodično v svrhu poroke. Prijazne ponudbe, neanonimne, pod »Poroka« na upravnistvu. 1650

PIANINO, križane strune, mehanizem Renner, Stuttgart, se prodaja, via Solitaria 25, III. 1651

STOTISOČ — 80.000, 50.000, 30.000, 20.000, 10.000 lir, razpoložljivih na prvo vknjižbo. Ponudbe pod »Stotisoč« na upravnistvu. 1652

SLUŽKINJA, mlada, se sprejme takoj v via Kandler 7, vrata 4. 1653

NOVA in rabljena zimska suknja se prodaja. Kürbisch, Via Udine 29, I. 1654

EGIPTOVSKI grafolog pove preteklost in prihodnost. Corso Garibaldi 14, I., demo. 1655

BOŽIČNA drevesa se prodajajo v via Giuseppe Vidali št. 5, na dvorišču. (Ex Scorzera). 1656

HARMONIKA, 2 vrsti, 39 basov, se prodaja v via della Fornace 3, I., Ploner. 1657

DVA ali tri kovaške valence, Tržačane, sprejme tverda Ing. Lodovico Fischer, Trst, Rojan, via Moreri 72. 1658

STAR gozd, v Dragi, (kostanj in črešnje) 10.000 m², se prodaja. Pojasnila daje župan Cjak, Draga pri Hrpeljah. 1659

PEK s svojo koncesijo, išče službe. Via Roma 16, pritičje. 1660

ANTON JUG, krojaški mojster, priporoča svojo dobroznano delavnico v via Udine št. 65. 1551

POZOR KRCMARJI! Na prodaj so igralne mize, takozvane »marjance«, v zalogi vsakovrstnega pohištva pri Ivanu Mikluš, Gorica, Via XX. Settembre št. 23. 1620

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Ljubezna oskrba. Največja tačnost. 1630

ZGANJARNA. Vsakovrstni likerji, pristen domač tropinovec, slivovec, brinjevec, marsala, vermuth itd. prodaja na drobno in debelo. Priporoča se lastnik Jakob Merhar, Sv. M. Magd. zgornja, Bivio 4. 1635

Insertirajte v »Edinosti«

GOSPODARSKI ODSEK trga Vipave odda v najem pašnik »Ravnik« na Nanosu (110 ha) potom javne dražbe, prvo nedeljo po novem letu, t. j. 4. januarja 1925, ob 11. uri dopoldan, v občinski pisarni v Vipavi. Pašnik je pripravljen za ovčerejo ter ima za to potrebne hleve in orodje. Poleg tega je na razpolago tudi več njiv. Natančnejša pojasnila se dobijo pri gospodarskem odseku v Vipavi. 1638

ZALOGA vipavskega in prvovrstnega, istrskega, črnega vina, v sodih, sodčkih in zaprtih steklenicah od enega litra po konkurenčnih cenah. Via C. Ghega 8, na dvorišču. Priporočata se J. Cink in sodr. 1639

KOT UCENKA želim vstopiti v kakršnokoli večjo trgovino, najraje knjigarno. Naslov pri upravnistvu. 1640

VALJČNI MLIN za zdrob za krmo, nekoliko rabljen, dobro ohranjen, prodaja po ceni »Vinoagrarja«, Gorica, Via Favetti 6. 1642

TRGOVINA jestvin, sadja in zelenjave, meri 7.50x4.50 m, visoko 6.50 m, s skladiščem, se prodaja radi selitve. Naslov pri upravnistvu. 1643

IZVRSTNA kapljica. Istrsko, belo in črno vino, za na dom po L. 3 prodaja restavracija Zorko. 1644

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega t. t. d. papirnatih vreč ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 16

SABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zadržana. Slavica. Via Giulia 29. 1602

KDOR ŽELI V JUGOSLAVIJI popolnoma varno in dobičkanosno naložiti denar, naj se obrne na Gospodarsko pisarno d. o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1. 362

GLASOVIRJE v vsakem stanju popravilja, uglašuje, kupuje in ceni. Pečar, Trst, Via Molino a vapore 3/II. 7

Potrli neizmerne žalosti naznanjamo, da je naš ljubljani soprog, oče, sin, brat

RUDOLF FISCHER

v 28. letu svoje starosti, po dolgi in mučni bolezni, preminul.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek, ob 3.30, iz mrtvašnice pri Sv. Mariji Magdaleni na pokopališču k Sv. Ani.

TRST, 20. decembra 1924. 7-4

Zaloga žena, sinček, stariši in ostali sorodniki

ZAHVALA.

Globoko ginjeni ob izrednih dokazih prijateljstva in sočutja ob priliki nenadomestljive izgube naše ljubljene

DORICE

izražamo svojo največjo hvaležnost vsem blagim osebam, ki so v tako velikem številu spremlili drago pokojnico na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo otrokom otroškega vrta, gospej in gospodični, ki sta jih spremljali.

SV. IVAN pri TRSTU, 21. dec. 1924.

IVAN in MARIJA CERGOLO
stariši
in ostali sorodniki

Poslano*)

Z ozirom na »poslano«, ki ga je objavil odbor »Hranilnice in posojilnice« v Sv. Petru na Krasu v Edinosti št. 299, z dne 14. decembra 1924., izjavljam ponovno, da se smatram zakonito za tajnika imenovane hranilnice. Svest si svoje čiste vesti protestiram proti podtikanju, ki ga vsebuje »poslano« in pozivljam odbor, da pojasni obtožbe, da zamorem dokazati pred sodnijo, da gre za obrekovanje.

V nasprotnem slučaju bom smatral, da odbor le razširja obtožbe in ne dopušča, da bi se branil oni, ki je bil razžaljen.

ZAHVALA

Javno se zahvaljujem gosp. Dr. Josipu Tosatu, kirurgu - poročičarju, kateri je z uspešno operacijo, rešil mojo soprogo iz smrtne nevarnosti.

MONAS ZVONIMIR

Pohištvo

Direktni uvozi

Vedno novi dohodi

Via Geppa 15-17

Poročne sobe, 60 različnih tipov
Spalne sobe za eno osebo
Jedilne sobe, s stolicami, 25 različnih modelov
Pisarne, velika izbora
Sobane
Kuhinje, popolne in posamezni kosi
Pisalne mize priproste in ameriške in
drugo pohištvo za urade
Mizice in stolice
Posamezni kosi pohištva

po originalnih, tovarniških cenah.
Najboljši vir nakupa za preprodajalce, hotele, pensione t. t. d.
Pošiljkatve na deželo, zadržane.

Samo: M. STEINER, Via Geppa 15-17.

Velike zaloge v prosti luki, brez carine.

Za članke pod tem naslovom odgovarja uradno
odstvo le toliko kolikor mu zakon velja.

NAŠA VELIKA

BOŽIČNA PRODAJA

predstavlja najboljši nakupni vir

DAROV

ki so

NAJPRIKLADNEJŠI

NAJLEPŠI

IN NAJRAZLIČNEJŠI.

□□□□

Zadnji 3 dnevi

nepreklicni

BREZPLAČNEGA RAZDELJEVANJA

mногоštevilnih vrednostnih predmetov, praktičnih in elegantnih, vsakomur, ki kupi v enem dnevu — tudi v raznih oddelkih — blaga za najmanj

L 50°—

Darovi so na izbero in njihova vrednost stopnjuje z nakupnim izdatkom.

□□□□

Vedno se dodajajo novi in lepi predmeti.

PORABITE PRILIKO

dokler je čas!

ÖHLER

— Dornberg. V sredo, 10. t. m., so odšli na jabor v Gorico fantje letnika 1905. Potrjeni so bili malodane vsi. V resnici malo je občin, ki si vsako leto živčevalo toliko vojakov. To tem solj običajno, ker zahtevajo naši vinogradi mnogo vztrajnega dela in dobrih delavcev. Kdo naj sedaj nadomestuje naše fante? Morda stariši, ki so vsi izmognjeni od strašne vojne in od neprestanih skrbi za svoj obstoj? Dosti je pri nas družin, katerim je uničila toča ves pridelek. A kljub temu prihajajo dan na dan novi davki. In plačati morajo. A od kod vzeti? Kdor je kaj pridelal, ne more prodati svojega pridelka. Naše vino leži doma v kletih.

Sedaj zahtevajo od nas naj plačamo na tisoče in tisoče zaostalega vinskega davka. Toda ni se dovolj. Prejeli smo tudi plačilne pole za davke od l. 1914. do 1923. Pomislite! Plačevati moramo davke tudi za čas, ko smo bili v begunstvu, ko torej nismo mogli pridelati ničesar. V begunstvu smo morali zapraviti vse prihranke in se zadolžiti. Danes pa pride država in zahteva, naj plačamo davke tudi za čas, ko nam ni zemlja ničesar obrodila! Mesto da bi nam država plačala odškodnino za vse izgubljene letine.

Ako gremo tako dalje, pridemo do popolnega gospodarskega poloma. Čas bi bil, da bi se vlada vzdržala in nam dala vsaj to, kar nam je dolžna dati, t. j. vojno odškodnino in pa tudi naše šole. Saj vendar plačujemo davke in dajamo tudi vojake. Pa pravijo, da ljudstvo je dobro, a inteligencija ga hujša. Ni nas treba hujšati, saj vidimo sami, da tako ne more dalje. — Vinorejec.

— Rihemberk. Dne 12. t. m. nas je zapustil za vedno blagi naš Ivan Pečenko, po domače Ivančkov s Polja. Trdovratna želodčna bolezen ga je prisilila pod operacijski nož, kateremu je podlegel v tržaški bolnišnici. Bil je Ivan vzor priprostege kmeta, poštenjak od nog do glave. Zanimal se je za vsak napredek v narodu in občini. V družbi je bil kratkočasen, izvrsten pevec. Voljen večkrat v občinski zastop, je znal, prost strankarskih strasti — katerih je bilo in je rihemberško ozračje zelo nasršeno, — vedno modro svetovati. Istotako je bil vnet odbornik bivšega sadjarskega društva. Svoji družini je bil zgleden in skrben oče in priden gospodar. Mi na, njegovi prijatelji in znanci, bomo ohranili Ivanu blag spomin. Večnaja mu pamjat, zapuščen družini pa odkrito sožalje.

Iz tržaške pokrajine

— Sežana. Na zadnji trg v Sežani je bilo prigrananih 1034 glav živine in 47 telet. Pristojbina živina in šotorov je znašala L 1577, kar znači lep dohodek za sežansko občino. Dne 12. in 22. nov. je znašala L 4150.50. Iz tega je razvidno, da so semeni v Sežani prav dobro obiskani, kar znači velik napredek v trgovini z živino.

— Iz Oreška. List za listom pada. Zopet nam je kruta in neprizanesljiva smrt ugrabila enega najboljših naših mož. Pretekli teden je umrl v 73. letu svoje starosti čalec naokoli znani in spoštovani gost, in pesnik, g. Križaj Anton. Udeleževal se je v javnem življenju že od mladosti in bil vedno med prvimi borci narodne misli. Njegov vpliv na javno življenje v domači vasi, kakor v občini Slavina, se bo poznal še do 50 let, kajti v svojem življenju je vršil mnogo važnih in odgovornih funkcij. Bil je skoro 20 let župan občine Slavina in podžupan svoje rojstne vasi, ustanovitelj in mnogolletni načelnik »Mlekarske zadruge« na Prestranku, ustanovitelj in predsednik krajevn. šolsk. sveta, odbornik okrajn. cestnega odbora itd. Trudil se je vedno in povsod v korist občine in ljudstva; bil je vzor poštenega in narodnega delavca. Kako ga je ljudstvo spoštovalo in cenilo, je pričal njegov veličastni pogreb. Kljub temu, da se je istočasno vršilo na Prestranku predavanje, so prihitieli ljudje od blizu in daleč, da mu izkažejo zadnjo čast. In ko so padle prve kepe zemlje na njegovo krsto in so domači ter zunanji pevci zapeli žalostinke, ki so tako žalostno-ganjljivo donele okoli sv. Lovrenca, je malokatero oko ostalo suho.

Počivaj v miru, dragi Anton! Umrl si, ali Tvoj duh bo vedno med nami kot vzor in v vzpodbudo, da ne omagamo v trdem boju za svoj narodni obstanek!

Vesti iz Istre

— Iz Kopra. V torek je nenadoma umrl v Koprju v starosti 75 let zdravnik dr. Jakob Perco. Pokojnik je užival kot zdravnik in človek veliko spoštovanje in zaupanje ne samo v Koprju, temveč tudi v vsem koprskem okraju. Ni je bilo vasi v razsežnem okraju, katere ne bi naštetokrat posetil v svojem poklicu, in gotovo ga ni odraslega človeka, ki bi ne bil poznal in visoko cenil pokojnika. Saj je bil dolgo vrsto let najbolj priljubljeni zdravnik, h kateremu so se zatekali bolniki iz vseh krajev. Pokojnik je bil blaga duša in original veseloži. Kamorkoli in kadarkoli so ga klicali, vedno in povsod se je odzval. Tudi v najbolj oddaljeni kraj — 5 in še več ur daleč — je šel vedno peš in navadno ponoči. Njegovo gledno vrsto let je bil od vsakem vremenu skoraj vsako noč zunaj; šel je najraje zvečer in se vračal proti jutru. Za svoj trud je računal malo; kjer je pa bilo pomanjkanje, ne le da ni nič računl, ampak je še sam dal za zdravila in prvo pomoč. Bil je v pravem pomenu besede tolažnik bolnikov in dobrotin revežev. Vse naše ljudstvo koprškega okraja je z njegovo izgubo težko prizadeto, kdor ga je le poznal, je globoko užalosten od njegove smrti. Res malokateri drugi človek si je postavil s svojim vzvišenim in nadvse požrtvovalnim delom tako lep spomenik v spoštovanju in hvaležnosti našega ljudstva kakor pokojnik. Ostal bo vsem trajno in najboljšem spominu. — Četudi vnet Italijan — pod Avstrijo je moral radi svojega odkritega mišljenja marsikaj pretrpeti — je bil pok. dr. Perco napram Slovonom vedno strpen in priazen. Nikdar nam ni odrekal naših narodnih pravic, tudi je bil proti vsakemu nasilju in vsaki krivici. — Blagemu in poštenemu pokojniku trajen in hvaležen spomin!

Znanost in umetnost

K PREMIJERJI D. NICCOLEMEVEGA SCAMPOLA.

Od avtorjev, ki jih srečavamo dandanes bolj pogosto na italijanskih odrih, sta poleg D'Annunzija in Sem Benellija, posebno Pirandello in D. Niccodelme. Predvsem je zadnji ljubljene obistnina. D. Niccodelme je znan kot romanopisec, novelist in dramaturg. Njegove stvari so polne duhovite živahnosti. Tudi zelo plodovit je. Najbolj popularno njegovo delo je »Scampolo«. Ze pri našem Časniku vidimo, da je obdeloval motive, ki so se mu posebno priljubili večkrat

v raznih oblikah (a. pr. »Hlapce«, »Pohujšanje« itd.). Tako tudi Niccodelme, Scampolo je izšel v dramatični obliki in v obliki romana. Med romanom in dramo pa je precejšnja razlika. Medtem ko je v romanu konec tragičen, je v drami ta tragika komaj dahnjena v rahli slutnji; drugače je dejanje veselo, da jo prištevamo k veseligrmam.

Kakor se je priljubil Slovincem, ki smo kmetijski narod »Deseti brat«, tako se je priljubil Italijanom, ki so v pretežni večini prebivalci mest »Scampolo«, otrok mestl Scampolo je šestnajstletno dekletce brez staršev, prepuščeno cesti, ki je edina njena učiteljica. Kot naša desetnica nima doma, nikjer ne vztrpi dolgo, službe ne zdrži, gospodarjev ne prenese; danes prenočuje tukaj, jutri tam v zavetju cest. — Včasih je primorana beratiči, včasih sprejme tudi službo za dva, tri dni, včasih prodaja vžigalice in drugo. Strahu ne pozna, odkritosrečna je do neznosnosti, vendar nepokvarjena, poštena in pod njeno trdo zunanjostjo bije mehko srce.

Scampolo je cestni original, bistra je in duhovita, da vzbuja pozornost povsod, kamor jo zanese noga.

Svet pozna ona bolj od slabe strani. Šele, ko spozna inženirja Tita, predrugači nekoliko svoje mnenje, zaljubi se, ustali. Na skrivaj se uči celo čitati in pisati, da mu bo lahko pisala, ko pojde v Libijo gradit novo železnico.

Ce je Scampolo zariše vse ire, je inženir Tito stebor, na katerem je zgrajena vsa igra. Tito je razborit mlad inženir, ki se je zapletel v ljubezensko razmerje z naduto pevko brez glasu. Prezira jo, zafrkuje, krega se z njo, a iznebiti se je ne more. Zaradi nje so mu ustavili starši vsako podporo. V bedi čeka, da vlada odobri njegov načrt za novo železnico v Libiji. V tej bedi mu pomaga njegov flegmatični prijatelj Giulio in njegova žena, ki je očitno zaljubljena v mladega inženirja, ker jo njen mož dolgočasi. V moralno oporo pri vsem tem njegovem težkem delu pa je Tito Scampolo, ki je zdaj stalno pri njem. Za mnogo se ima Tito zahvaliti njej.

Dejanje v vsej igri je zelo naravno: nič premišljenih zaletkov, nič iskanih efektov. V veselih dialogih, ki so prenašeni z duhovitostjo in so popopreni tuptam s pikantnostjo — utripajo resnično življenje. Vse osebe, tudi potstranski so plastično izklesane v originalnih potezih resničnih tipov.

Ceprav delo ni staro, je doživelo na italijanskih odrih pri natlačenih dvoranah svojo istočo uprizoritev. Poslovenil je delo šele pred kratkim igralec Emil Kralj, tako da bo to sploh prva uprizoritev »Scampola« v slovenskem prevodu.

TEDENSKO POROČILO O GLEDALIŠČIH IN KONCERTIH

V tekočem tednu nimamo nič posebnega poročati, ker koncertov sploh ni bilo, v gledališčih pa ni nastala nikakva sprememba.

Gledališče Filodrammatico je prenehalo s svojo klavno opereto ter začne v četrti s kinematografom.

Gledališče Rossetti privablja vedno več ljudstva z zabavnimi komedijami, ki tudi prenehajo danes. V četrti pa prične družba Lombardo s svojimi operetami.

Gledališče Verdi je otvorilo sinoči pustnopolno operno sezono s Tristanom in Izoldo. To veliko Wagnerjevo delo je že petič na vrsti v tem gledališču in to v sled svoje visoke muzikalne vrednosti. Preteklo nedeljo smo sicer obljubili našim čitateljem daljše poročilo o tem umotvoru, ali v sled pomanjkanja prostora ga nismo mogli še objaviti. Stori bomo to pa v četrti. — Opero dirigira Gino Negri.

Loterijske številke

izžrebane dne 20. decembra 1924:

Bari	14	6	17	8	1
Firenze	80	42	44	87	27
Milano	7	49	71	78	90
Napoli	19	39	38	33	23
Palermo	26	40	46	12	84
Roma	48	25	30	29	83
Torino	36	73	37	14	48
Venezia	24	2	57	46	27

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA v TRSTU

ulica Raffineria št. 7, ima v zalogi:

Semena: Spinačo »Viktoria« in »Viroslav« po L 6.50 kg, zgodnji nizki grah, seme »Aurora«, solate, radica, čebulček za sajenje, solano peso itd.

Letelje: Inkamnatno, domačo in lucerno. Trave: laško lučko, francosko pahovko, mačji rep in travniško bilnico.

Umetna gnojila: 19% Tomaževsko žlindro »Columeta«, rudniški superfosfat in kalcijev cianamid ali apneni dusik.

Kmetijsko orodje: plugje, šape in drevesne škarje, štrpce, železne grablje, srpe itd.

Amerikansko lepivo za sadno drevje: »Tree Stiche«.

Krma za živino: koruzno moko, klajno spno itd.

Ptičja krma: ogorčica (ravizon), luščeni oves.

Zveplene trake za zveplanje sodov. Med v vrčih od pol kg po L 6.

Trte cepljene, bilje okorenjenjene in sadna drevesca.

Cepljene trte in sadna drevesca. Tržaška kmetijska družba naznanja, da sprejema naročila za cepljene trte in sadna drevesca. Kmetovalci iz tržaške okolice, ki si želijo naročiti kake vrste trt ali sadnih dreves, naj prijavijo številu in vrsto pri Tržaški kmet. družbi v Trstu, ul. Raffineria št. 7. Z naročitvijo pri nas odpadejo prevozní in drugi stroški.

Borzna poročila.

DEVIZE: Amsterdam od 240.— do 250.—; Belgija od 115.50 do 117.50; Pariz od 1.675 do 1.685; London od 110.10 do 110.30; New York od 23.1 do 23.45; Španija od 223.— do 24.—; Švice od 452.— do 464.—; Atena od 41.— do 43.—; Berlin od 562.— do 580.—; Bukarest od 11.50 do 12.—; Praga od 70.70 do 71.—; Ogrska od 0.085 do 0.09; Dunaj od 0.0825 do 0.0835; Zagreb od 3.— do 3.25.

VALUTE: Avstrijske krose od 0.0420 do 0.0430; dinarji od 24.35 do 24.15; dolarji od 23.30 do 23.40; novi po 20 frankov od 91.50 do 92.50; funt sterling od 110.— do 110.20.

DAROVİ

Bukovski fantje nabrali za »Šolsko društvo« L 25.— Denar hrani upravnistvo.

G. Mihael Kreševič daruje Lit 15.— podružnici »Šol. društva« pri Sv. Jakobu.

Na mesto venca na grob blagopokojnemu stricu A. Križaj Orehek, daruje Anton Križaj Ajdovščina Lit 50.— »Šolskemu društvu«.

rujeta g. Karel in Marija Šiškovič iz Črna-kala Lit 50.— in sicer 25 Lit za »Šolsko društvo« in 25 Lit za Dijaško Matice. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Mesto venca na grob pok. Ivana Kocjan darujeta gg. Mahorčič in Valentič iz Divače L 80.— za »Šolsko društvo«.

ŠOLA BERLITZ
SAMO
ta zavod
je posebno organiziran
za poučevanje
JEZIKOV (741)
VIA TORRE BIANCA 21

Kupci posestev pozor!

Redka prilika se Vam audi z nakupom idealno lepega posestva v manjem mestu poleg železnice v mariborski oblasti, katero se prodaja radi bolezni. Obstoji iz enonadstropne hiše z dvema popolnima stanovanj, gospodarskega poslopja, 8 orolov prvovrstne zemlje, sadonosnika, vrta za zelenjavo, nadalje iz dobrodočle, dobičkanosne brezkonkurenčne oprekarne, edine v celom okraju v kateri se izdela za enkrat 80.000 komd. opeke. Ponudbe pod »Dobičkanosno« Vorsiča naslednik Maribor. (763)

Enodružinska vila

v neposredni bližini mestnega parka v Mariboru s takoj razpoložljivim stanovanjem, se prodaja po jako ugodnih plačilnih pogojih, oziroma se da v najem. Nova stavba, obsega 4 sobe, kopalnico in sobo za služkinjo, kuhinjo s prtiliklinami in prostorno vežo, vse električno razsvetljeno, 18 let davkov prosta, 1.500 m sočivnega in okrasnega vrta s cementiranimi potmi. Ogleda se lahko dnevno od 9—11 ali od 3—4h, Maribor, Tomšičeva ulica 215/L (764)

PLANINCI!

Naznanjam cenjenim odjemalcem, da dobijo v moji zalogi zraven drugega najfinejšega in najnavadnejšega obuvla kakor tudi trpežnih modernih gozzerjev za smuči, planinskih čevljev mojega izdelka, tudi vse tipe trdke »ADRIA«, ki je imela svojo prodajalno v ulici Rettori št. 1. Ti izdelki so priporočljivi za vse turiste in izletnike. Vse blago je iz najboljšega usnja.

ČEVLIJARNICA

G. Stantig

Trst, Piazza Rosario 5, Trst
(Pri cerkvi Sv. Petra.)

Vprašajte povsod

Jajčno Crema Marsala

R. Crismancich

Najslasnejši in krepičnejši liker. (4)

Zobozdravniški ambulatorij

dr. Carnincich & dr. Gruden

iz Postojne
ordinirata

v Št. Petru (na Krasu)
od 8 do 12 735

v Narodnem hotelu (pri g. Muhi)

Veliki popusti!!

Vse obuvalo,
ki se nahaja
v skadišču

CORSO GARIBALDI št. 4
(tik kinematografa Royal)

bo prodano
vsled odpu-
stitve trgovine

z velikanskimi popusti

Kupujem
KOŽE
domačih in divjih živali (lisic, kun, vider, divjih mačk, dihurjev, jazbecov, divjih koz, zajcev i. t. d. Lovci in nabiranci kož vprašajte za ceno, predno prodate vaše blago!
Franc Stres, Kobarid (Caporetto)
Zaloga usnja in vseh čevljarskih potrebščin. Zaloga raznovrstnega obuvala, ročnega in tovarniškega izdelka. - Cene, da se ni bati konkurence. - V zalogi imam vedno strojene jankčke in druge kože za kožuhe.

Velika izbira vseh modnih potrebščin
Giuseppe Struchel
Via Mazzini
št. 46, vogal
S. Caterina
Najboljše in najfinejše blago!
Postrežbanitra in najtočnejša!!!
Najnižje cene!

Najboljši toplomer
za vročico
znamka
WIDDER
Dobavlja se
bolnici kraljica Helena,
zdraviliščem in društvom.
GIUSTO HIRSCH
avtorizirani optik
TRST, Via Mazzini 36.

Srbska kraljica Draga

Ko je izgubil narod vero v kralja, ki je postal krivoprisežnik, vdrla je množica z ministri vred v dvorno palačo, ubila Nikodema, in je iskala kraljico. Ta pa se je postavila kot ščit pred kralja Aleksandra, ki je padel istočasno s prosulo žensko

Noč od 10. na 11. junija 1903.

Ta pretresljiva evokacija zgodovinskega dogodka se bo predstavljal od danes naprej v

CINE GALILEO

Viale XX settembre

Začetek ob 3 pop. 772 Začetek ob 3 pop.

GIUSEPPE SPECHAR - TRST

Via S. Caterina 7, vogal Via Mazzini
naznanja cenjenim odjemalcem, da je prejel

veliko izbero tu- in inozemskega blaga

za moške in ženske obleke po konkurenčnih cenah.

Specialiteta: ANGLEŠKO in ČEŠKO BLAGO. 10

Predno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rettori št. 1 - Via Malcantone št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosl pohištva v veliki izbiri.

DOBROZNANA ČEVLIJARNICA VODOPIVEC

TRST - Via Riborgo 29 - TRST
opozarja svoje cenjene odjemalce, da je preskrbljena ob priliki božičnih praznikov in novega leta z moškimi, ženskimi in otroškimi obuvalom po cenah, ki se ne bojijo konkurence.

Blago prvovrstno in delo natuščno.

Sprejemajo se naročila po meri in popravila

Mlin v Kolonji
Nova openska cesta.
Mlenje vsakega zrna na račun strank.
Delo točno. 733 Cene zmerne.

ALOJZIJ POVH
urar in zlatar
Piazza Garibaldi 2, l. n. Tel. 3-29
Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Korist vsakega je, da se prepriča o cenah.

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlatič, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veric, krtov, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10
1. l. nadst., vrata 18

Sprejemajo se pošiljkatve po pošti.

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje kupuje

Zlatarna **ALBERT POVH**
Trst, Via Mazzini 46